

[לתמצית פסק הדין](#)

בדמ 52/09

בית הדין המשמעתי המחוזי מחוז הצפון לשכת עורכי הדין בישראל

19.01.2012

תיק בד"מ מס' 52/09 פ

בפני חברי ביה"ד:

עו"ד **לואי לובאני**, אב"ד

עו"ד **אריה גורי**, חב"ד

עו"ד **ג'ידאא עספור**, חב"ד

בעניין שבין:

לשכת עורכי הדין בישראל – ועד מחוז הצפון

ע"י ב"כ עו"ד סלים קובטי הקובל

נ ג ד

עו"ד יוסי נקר

ע"י עו"ד נסים ח'ורי הנאשם

הכרעת דין

בטרם נפתח בכתובת הכרעת הדין לגופה, נקדים ונדגיש כי התנהל משפט בין לקוחות הנאשם והמתלונן בקשר למו"מ סביב עסקת מכר בין הצדדים. ייאמר מייד כי אין בדעתנו להיכנס לפרטי הסכסוך האזרחי שבין הצדדים, ותפקידנו יצמצם בעבירות המשמעת בלבד, כאשר בית הדין לא יקבע עובדות שלא הוכחו בפניו.

ולהכרעת הדין גופה

אנו סבורים שיש לזכות את הנאשם מהעבירות המיוחסים לו לפי כללים 24, 34 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו-1986 (להלן: "כללי האתיקה"), כמפורט בהכרעת הדין, ולהרשיעו ביתר העבירות המיוחסות לו לפי כלל 26 לכללי האתיקה, וסעיפים 53 ו-61(3) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן: "החוק").

מבוא

הדיון בקובלנה זו, הינו בעקבות תלונה שהגיש עורך דין שייצג צד אחד, כנגד חברו למקצוע שייצג את הצד שכנגד, במסגרת מו"מ למכירת דירה, כריתת חוזה המכר וביצועו. התלונה בעיקרה הינה שימוש בלשון בלתי ראויה כלפי המתלונן, הן בכתב והן בעל פה, התנהגות והתבטאות בלתי מנומסת ופוגענית שאיננה ראויה, התנהגות שאינה הולמת עו"ד, ואי גילוי יחס חברי למקצוע. לאור זאת, עיקר ההתמקדות תהא בבחינת ההתבטאויות נשוא האישום, תוך התייחסות לרקע העובדתי של הסכסוך, והיחסים שבאו לידי ביטוי בין הצדדים ובאי כוחם.

האישומים

- א. כתב הקובלנה מכיל ארבעה אישומים כמצוטט מכתב הקובלנה כך:
1. ביצוע עבירה על כלל 24 לכללי האתיקה, של איסור על איומים,
 2. עבירות של התנהגות בלתי חברתית כלפי חבר למקצוע על פי כלל 26 לכללי האתיקה,
 3. עבירה על כלל 34 לכללי האתיקה, של איסור הטעיה,
 4. עבירות של אי שמירה על כבוד מקצוע עריכת הדין וביצוע מעשה הפוגע בכבוד המקצוע, עבירה על סע' 53 וסע' 61(3) לחוק.

ב. העבירות הנ"ל נשענות, לדעת הקובל, בהסתמך על תלונת המתלונן מיום 29.04.07, על העובדות הבאות:

1. הנאשם- עו"ד יוסי נקר- הינו עו"ד אשר ייצג את הקונים בעסקת מכר דירה והמשרד שעבד בו המתלונן, שגם הוא עו"ד, עוה"ד דניאל אפרת ייצג את המוכרים. ועל כך אין מחלוקת לאור תשובת הנאשם בדיון מיום 07.06.2010. בין הצדדים נוהל משא ומתן במהלכו, כמו גם בעת עריכת החוזה, היה כל אחד מהם מיוצג, כאמור.

2. המתלונן הגיש תלונה לכותלי לשכת עורכי הדין מחוז הצפון ביום 29.04.07 כנגד הנאשם עקב טענותיו על עבירות על כללי לשכת עוה"ד מצד הנאשם.
3. המתלונן טען כי הנאשם עשה כל שביכולתו ע"מ למנוע את ביצוע העסקה תוך ליבון היצרים וגלישה לפסים אישיים מעבר לכל גבול סביר של אתיקה מקצועית, מוסר ולא כבוד הדדי, וכי דברי הנאשם כלפי המתלונן הן בכתב והן בעל פה, נכתבו בלשון בוטה ומזלזלת, מתוך שנאה ואכזריות ובתוך כך, הוצאת דיבה במטרה לפגוע בכבודו ומעמדו המקצועי של המתלונן.
4. הקובל מצטט משפטים והתבטאויות ממכתבים ששלח המתלונן, מפגישה שנערכה וגם מאי-מייל;

- i. מכתב מיום 12.09.05 "... בהמשך לשיחתי עם עו"ד דניאל אפרת יום 12.09.054 ולאור קטנוניותו של עו"ד דניאל אפרת, רצ"ב הסכם מתוקן".
- ii. פגישה ביום 31.10.05 בין הנאשם ומרשו לבין עו"ד סתיו ומרשו ד"ר שוורץ "...אסור שעו"ד דניאל אפרת יהיה עו"ד, עו"ד יואב סתיו מפיל על פניו כלימה שהוא מעסיק את עו"ד דניאל אפרת".
- iii. מכתב מיום 22.11.05 אל פרופסור ביין כתב בסעיף 2 "לא לפני שאלו תוקנו מספר פעמים קודם לכן על ידי עו"ד דניאל אפרת- לא נורא הוא עוד ילמד להכין שטרות". בסעיף 6 "האמת שעו"ד אפרת מתקשה בהכנת שטרי העברת שכרות [לא נורא הוא עוד ילמד] "...".
- iv. באי מייל מיום 22.11.05 כתב "...לאור בקשתו של עו"ד אפרת וחוסר ניסיונו רצ"ב שטרי העברת זכויות".
- (ההדגשות אינן במקור, הרכב ביה"ד)

5. המתלונן טוען כי הנאשם שם אותו כאחראי באופן בלעדי על היווצרות המחלוקת בעסקה וירה ונעץ בו חיצו רעל באמצעות מילותיו בכל הזדמנות, בין היתר בפני עו"ד סתיו [המעסיק של המתלונן], בפני הלקוח/ המוכר - ד"ר שוורץ, בפני המגשר פרופסור ביין ובפני כל מי שרק נקרה בדרכו.

- ג. אלה העובדות המפורטות בכתב הקובלנה המתוקן, כאשר הנאשם מודה בכתיבת המשפטים המצוטטים מהמסמכים האמורים גרידא, ברם הוא כופר באשמה שהקובל מייחס לו על יסוד אותן עובדות ובין היתר, בהגנת אמת דיברתי, אין האמור חורג ממידת הריסון והאיפוק הנדרשים ותחת צל "חופש הביטוי". ועל כן, הנאשם טוען כי אין לחייבו בדין על כתיבת אותם דברים. ועוד, הנאשם מכחיש את ההתבטאויות בעל פה בפגישת לב המפרץ מיום 31.05.05.

לאור הנ"ל, השאלות האמיתיות בהן אנו נדרשים להכריע הן:

א. האם הוכח שהנאשם התבטא בהתבטאות המיוחסת לו בע"פ בפגישה מיום 31.10.05?

ב. האם יש או אין בדבריו של הנאשם- המצוטטים בכתב הקובלנה, הן שבכתב והן שבע"פ (במידה ותוכח

ההתבטאות בע"פ), משום עבירה מהעבירות המפורטות שם!

זיכוי הנאשם מהעבירות המיוחסות לו עפ"י 24 ו- 34 לכללי האתיקה

כלל 24 לכללי האתיקה קובע :

"24. איסור על איומים

עורך דין לא ינקוט באיומים בפנותו לצד שכנגד, אך רשאי הוא-

(1) לפרט אמצעים אשר מרשו ינקוט למימוש זכויותיו;

(2) להפנות את תשומת לבו של הצד שכנגד להוראות כל דין"

וכן, כלל 34 לכללי האתיקה לשונו היא:

" 34 . איסור הטעיה

(א) לא יעלה עורך דין, בין בעל פה ובין בכתב, טענה עובדתית או משפטית בידעו שאינה

נכונה.

(ב) האמור בסעיף קטן (א) אין בו כדי למנוע הכחשה בכתב טענות בהליך אזרחי, או כפירה

בעובדה בהליך פלילי."

עם כל הכבוד לקובל, אין כל פירוט או התייחסות או מידע רלוונטי בפרק העובדות בכתב הקובלנה, לבירור שתי

העבירות הקבועות באישומים הנ"ל.

על כן, כבר בשלב זה, אנו מזכים את הנאשם מביצוע העבירות לפי כללים 24 ו- 36 לכללי האתיקה.

הדיון המשפטי - האתיקה המקצועית של עורך הדין

סעיף 53 בחוק קובע לאמור:

"53. שמירת כבוד המקצוע

עורך דין ישמור על כבוד המקצוע של עריכת דין וימנע מכל דבר העלול לפגוע בכבוד המקצוע."

וביחס חברים קובע כלל 26 לכללי האתיקה:

"26. יחסי חברים

בכל ענין מקצועי יגלה עורך דין יחס חברי כלפי חברו למקצוע ולא ימנע ממנו כל הקלה שאין בה כדי לפגוע בעניינו של לקוח, ובכלל זה יסכים לבקשה לשינוי מועד כאשר חברו נקרא לשירות מילואים פעיל, מצוי בחופשת לידה או בחופשה הנובעת משמירת הריון, חלה או שרוי באבל;.."

ועפ"י סע' 61 לחוק :

" 61. עבירות משמעת

אלה עבירות משמעת:

(1) הפרת הוראה מהוראות הסעיפים 53 עד 60 או של דין אחר המטיל חיוב או איסור על עורך דין

בקשר למקצועו;

(2) הפרת כללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 109;

(3) כל מעשה או מחדל אחר שאינו הולם את מקצוע עריכת הדין."

כלל 26 לכללי האתיקה

כלל זה מטיל על עורך הדין את החובה לגלות יחס חברי כלפי חברו למקצוע.

בית המשפט העליון קבע ב- על"ע 5/85 מרים שמש, עו"ד נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, תל אביב (להלן: "עניין שמש") כי המגמה לטפח יחס חברי ולשקוד על יחס סובלני ועל סגנון מנומס ומאופק ראויה לכל שבח. מן הנכון, שלשלת עורכי הדין תשקוד על המשך מימושה של מגמה זו, על ידי יישומה לנסיבות הקונקרטריות המזדמנות מעת לעת, ובעניין זה אין המדובר אך ורק ביחסים בין עורך דין לבין עמיתו למקצוע אלא גם ביחסים של עורכי דין אל בית המשפט, אל הלקוחות, אל בעלי הדין והעדים ואל כל מי שמעורב בהליכים ובתהליכים המשפטיים לסוגיהם.

אילו היה כלל 26 עומד בפני עצמו, תוך התעלמות מענין הלקוח, ועורכי הדין היו מתפלמסים ביניהם בויכוחים תיאורטיים, ערכו של הכלל היה מחמיר כלפי התבטאויותיהם ולא התנהגותם של עורכי הדין, האחד כלפי רעהו. אלא שכלל זה מסייג את עצמו בכך, שכאשר קיים קונפליקט בין פגיעה בלקוח לבין פגיעה בחבר למקצוע יד הלקוח על העליונה. פגיעה בעניינו של לקוח לשם גילוי יחס חברי לעולם אסורה. למען השלמת התמונה, יצוין כי מידת הפגיעה בחבר תהא מידתית, לצורך שמירת האינטרסים של הלקוח. אך בודאי לא לצורך פגיעה לשמה בחבר למקצוע. (נפנה בעניין זה ל- בד"מ 112/07 הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב יפו נ' פלוני)

סעיפים 53 ו- 61(3) לחוק

א. לעניין כבוד מקצוע עריכת הדין, ראה דבריו של כבוד השופט גבריאל קלינג בספרו "אתיקה בעריכת

דין", ההוצאה לאור של לשכת עורכי הדין, התשס"א-2001, (להלו: "קלינג בספרו") בעמ' 78:

" הרצון לשמור על הכבוד אינו לשם הנאת עורכי הדין, אלא לטובת הציבור בכללו. האמון במערת המשפט הוא מאושיות החברה שלנו. עורך הדין הוא איש הביניים והמקשר בין הציבור לבין המערכת. אמונו של הלקוח בעורך הדין הוא נדבר חיוני בתפקודה ומעמדה של המערכת כולה".

ב. סעיף 61(3) לחוק קובע כי התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין, הנה עבירת משמעת. ובהקשר זה, אמר כבוד השופט מצא בעל"ע 15/84 ד"ר צבי בן שלמה נ' הוועד המחוזי:

" אכן, להבדיל מן הסעיפים 61(1) ו- 61(2) לחוק, המגדירים כעבירות משמעת הפרות של חיובים ואיסורים ברורים ומוגדרים, המוטלים על עורכי הדין... מהווה סעיף 61(3) מסגרת נורמטיבית כללית וגורפת, המיועדת ללכוד ברשתה כל מעשה או מחדל, אשר אף שאין בו משום הפרת חיוב או איסור, מכלל החיובים והאיסורים המפורשים שנקבעו, יש בו משום סטייה מנורמת ההתנהגות המקובלת מצופה מעורכי הדין".

ג. הסעיף מנוסח באופן רחב, אולם בתי הדין המשמעתיים ובית המשפט העליון, הם שיוצקים תוכן בהגדרה הרחבה, על ידי קביעת נורמות התנהגות מקובלות למקצוע עריכת הדין. שכן, עובדת היותו של הסעיף רחב וכללי מאפשרת לבתי הדין יישומו על נסיבות משתנות.

ד. ועוד, על מהותה של החובה לנהוג באופן ההולם את המקצוע, נאמר ב- על"ע 8/79 חיים סופרין נ' הוועד המחוזי, כי:

"לאור הקבוע בסעיף 61(3) חייב עורך דין לשקוד על כך כי לא יהא בהתנהגותו פגם או פסול הפוגע ביסוד המסד של מעמד עורך הדין; מעמדו של הפרקליט איננו נובע אך ורק מן הידע בתחומי החוק אותו רכש ואשר בעזרתו הוא מושיט סיוע ללקוחותיו אלא בין היתר, גם חובה עליו לנהוג בכל עת ביושר, בהגינות ובנאמנות כלפי כל אלה איתם הוא מקיים קשרים בתוקף תפקידו המקצועי. אין פירושה של חובה זו רק כי עליו להימנע מביצוע מעשים אשר מוגדרים בחוק העונשין כמעשי עבירה מפורשים, אלא יש בה משום העלאת דרישה, שהיא מעל ומעבר לחובת ההימנעות מביצוע עבירות מוגדרות".

להלן נביא חלק מדפוס ההתנהגות הנדרשים מעורך דין כפי שנקבעו בפסיקה

א. הסגנון שעל עורך הדין לדבוק בו

חלה על עורך הדין החובה לנהוג כבוד בחברו ולא לפגוע בכבוד המקצוע.

ב- על"ע 13/81 פלוני נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בבאר שבע, קבע כבוד השופט לוי:

"עורך דין ראוי לו שיהא זהיר בדברים שהוא משמיע, בלשון אותה הוא נוקט ובסגנון שהוא בוחר להתבטאויותיו."

ומה אותו סגנון התבטאות הנאות שעל עורך הדין לדבוק בו?

מן המפורסמות שאינן צריכות הסבר הוא כי ישנם ביטויים אשר מקומם לעולם לא יכירם בחברה נאורה וסובלנית, על אחת כמה וכמה נכונים הדברים משעסקינן בקהיליית עורכי הדין המוחזקים כבני תרבות.

השימוש בשפה המדוברת והכתובה צריך להיות בלשון נקיה. (נפנה בעניין זה ל; על"ע 9/82 סולומון נ' לשכת עורכי הדין, על"ע 15/83 פלוני נ' הוועד, על"ע 16/83 פלוני נ' הוועד) על כך עמד כבוד השופט (כתוארו אז) אלון בעל"ע 10/81 הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב יפונ' פלוני:

"...מהו הסגנון, בדיבור ובכתב, אותו יבחר לו עורך הדין בעשותו במלאכתו. ושאלה זו גדולה וחשובה היא באמנות הפרקליטות, שהרי עיקר כוחה של אמנה זו בפה ובכתב. ואלה השניים מהווים את כלי הדין בהם נלחם הפרקליט את מלחמתו.. השאלה בנדון דנן אינה מה יאמר עורך הדין, אלא איך יאמר את מה שצריך הוא לומר. ו"איך" הוא לשון מנומסת ומאופקת, שיש בה כדי לשמור על כבוד האומר, על כבוד מי שהדברים נאמרים כלפיו ועל כבוד מקצוע עריכת הדין... לשון מאופקת ומנומסת ענין של סגנון היא, והסגנון, כידוע, הוא האדם... וקנה המידה הוא- לשון מנומסת ומאופקת, שצריך שישתמש בה עורך דין סביר, לשון שסבירה וכשרה היא בקבל הפרקליטים, לפי נסיבות הענין. והלשון צריך שתהא לשון פרקליטים סבירה, ולא לשון השוק, שהרי יתרון הפרקליט המתכתב ומתדיין על יתרון אדם כך השוק הרב את ריבו; שמהראשון נדרשים יתר אחריות, יתר מתינות ויתר שיקול הלשון מאלה הנדרשים מהאחרון."

בית המשפט העליון הגביר מאוד את חובת הזהירות בהתבטאותם של עוה"ד בכתב ולא בע"פ. חובתו של עוה"ד לפעול במסירות בנאמנות וללא מורא עבור לקוחו איננה צריכה להביאו לומר את הדברים בלשון פוגעת ובלתי מנומסת. לשונו וסגנונו של עו"ד אסור להם להיות מנוסחים בלשון פוגעת ומעליה. כבודו של מקצוע עריכת הדין תלוי גם בכך שהדברים הנאמרים והמושמעים ע"י עוה"ד יהיו מנומסים ומאופקים.

ב. שימוש בגידופים

בעניין שמש, בית המשפט העליון פסק כי יש להתבטאויות ויש סגנון, שהם לעולם פסולים ואינם יכולים להלום התנהגותו של עורך דין במצב כלשהו. כך אין להעלות על הדעת, שהשימוש במלות גידוף תיחשב לאפשרי בנסיבות כלשהן.

(נפנה גם ל; על"ע 2387/07 מיום 29.01.08 ו- על"ע 2379/07 מיום 12.02.08.)

ג. טרוניות על חבר למקצוע

הגם ש"אין פסול בכך אם פרקליט פונה לחברו או למוסדות הלשכה בטרורניה על דרך טיפולו של עמיתו בעניין הנתון בידיו", הרי ש"הפנייה של הפרקליט חייבת לעולם להיות מנומסת, מאופקת ומרוסנת".
(נפנה ל- על"ע 6/79 סלומון, עורך דין נ' הוועד המחוזי של לשכת עורי הדין תל אביב)

ד. נסיבות ההתבטאות

כאשר אין המדובר בתגובה חריפה וחריגה אלא במקרה גבולי, מן הנכון לבחון את מהותה ואופיה של התגובה מבחינת גבולות המותר והאסור על פי ההקשר ובתוכו, ובין היתר, גם לאור מה שקדם לה. קיומו של יחס חברי ומהותה של הגישה כמרוסנת וכמאופקת נבחנים, בנסיבות כאלה, בין היתר על רקע הנסיבות הסובבות את האירוע.

כפי שנאמר לעיל, בעת שההתבטאויות היא במרחב המקרים הגבוליים הרי ההתבטאות אינה באה בחלל ריק, קדמו לה ארועים או אפופה נסיבות מיוחדות, ובחינת ההתבטאות מבלי להתייחס לאלה, תחטא לצדק.

באשר לאירועים שקדמו להתבטאות, קבע המשנה לנשיא כבוד השופט אלון, כתוארו אז, בעל"ע 9/87 הופר נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב יפו, כי: "ובין היתר יישקל הקשר הדברים שקדמו לאמירתם".

באשר לנסיבות המקרה נקבע ב- על"ע 10/81 שלעיל, כי: "על כורחנו שיהא מרחב תמרון בין הרצוי והנסבל, בין הכשר ובין הכשר למחדרין, ועל כורחנו שיבואו בחשבון נסיבותיו המיוחדות של העניין".
וכן, נקבע כי: "השאלה איננה נכונות תוכן הדברים שנכתבו, אלא הדרך והאופן בהם נכתבו ונסיבות כתיבתם".

ועוד, בעניין שמש, נקבע כי: "יש ההתבטאויות, שהפסול שבהן אינו עולה מניה וביה מתוכן או נוסחן, ועל כן נבדק כל מקרה על רקע נסיבותיו".

כאמור, יש מקרים גבוליים שהפסול בהם אינו עולה מניה וביה מתוכן או מנוסחן. על בית הדין לבחור את גבולות המותר והאסור.

כל מה שחורג מן האיפוק האידיאלי או מן הסובלנות הרצויה הוא גם אוטומטית בגדר עבריה משמעתית. ברם בתווק בין הרצוי לבין העבירה המשמעתית, יש תחום ביניים שאינו הרצוי אשר אליו שואפים אך גם אינו מגיע כדי מעשה עבירה של התנהגות בלתי הולמת.

יש להתחשב באירועים שקדמו להתבטאות. דרכם של דברים שאינם נאמרים בחלל ריק אלא רק על רקע מסויים. לפיכך יש לשקול את הקשר הדברים והאירועים שקדמו לאמירתם ומן הנכון לבחון את מהותה ואופייה של התגובה.

ה. רלוונטיות הדברים

על דבריו של עורך הדין להיות רלוונטיים לעניין ואם אין דבריו עומדים בדרישה זו עליו להקפיד שבעתיים בטרם יאמרם, כפי שנקבע ב- **על"ע 10/81 שלעיל**:

" שיקול חשוב בקביעת סבירותם של הדברים שבמרחב התמרון האמור הוא, שהדברים הנאמרים רלוונטיים הם לטענות, המועלות על ידי הפרקליט, שבאים הם לתאר דברים שבעובדה ולהביע עמדה לגופו של עניין. לא כן הדבר, כאשר ביטוי מסוים אין בו ולא כלום לעניין הבעת עמדה לגופה של הטענה הנטענת, וכל כולו לא בא אלא להגדיל רושם ולהאדירו... במקרה כגון זה תהא הקפדה יתרה על כשרותם של דברים, ואפם רואיים הם לבוא בקהל לשונם של פרקליטים".

ו. קיומן של חלופות סבירות

בית המשפט אינו משים עצמו במקום הדובר ואינו בוחן האם הדברים שנאמרו לטעמו הוא, אלא בוחן הוא האם חרגו הדברים ממתחם החלופות הסבירות. כך ב- **על"ע 16/83 פלוני נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין**: " התוכן או הנימה השלים מתוכה חורגים ממתחם החלופות המותרות עד כדי כך שמן הראוי לרותם כמעשה כברה".

ז. התועיל טענת אמת דיברתי?

הגם כי עורך הדין רשאי וצריך להיות תמיד דובר אמת, אין באמיתות הדברים כדי להכשיר סגנון בלתי הולם. וכדברי כבוד השופט אור **בעל"ע 9/89**: "השאלה, אם דברים שאמר עורך דין עומדים במבחן ההתבטאות וההתנהגות ההולמות עורך דין, תלויה לא רק בתוכן הדברים. יש חשיבות גם לדרך בה נאמרים הדברים מבחינת סגנונם".

כך כאמור, אף **בעל"ע 9/87** נפסק: "השאלה אינה נכונות תוכן הדברים שנכתבו, אלא הדרך והאופן בהם נכתבו ונסיבות כתיבתם".

במלים אחרות, הקו המנחה כפי שהובא בפסיקה הוא כי עלינו לבחון לא את נכונות הדברים שנכתבים או נאמרים על ידי עורך דין אלא הדרך והאופן בהם נכתבו ונאמרו וסיבת כתיבתם.

(נפנה בעניין זה גם ל; בד"מ 11/89 **הוועד המחוזי נ' פלוני**, ולספרו של **עו"ד ש. שגב**, אתיקה מקצועית של עו"ד, חלק א'- סדרי הדין בהליכים המשמעותיים, הוצאת המכון למחקרי משפט וכלכלה בע"מ, בעמ' 128-129).

ט. החובה לשמור על כבוד המקצוע וחופש הביטוי

בשאלת סגנון הדיבור המחייב עו"ד אנו נתקלים בשני אינטרסים הנוגדים אחד את השני. הראשון הוא, שמירת כבוד המקצוע ותרבות הדיבור והיחס של חבר כלפי חברו או הצד שכנגד וכלפי בית המשפט לעומת האינטרס. השני הוא חופש הביטוי וכבוד האדם וחירותו, שזכו לעיגון חוקתי, ומהווים אבני יסוד במשפט שלנו ובכל חברה דמוקרטית. אם כן, מה עדיף מבין שני האינטרסים ומתי גובר האינטרס האחד על השני או שמא נמצא שביל זהב ביניהם.

בבתי הדין למשמעת דנו בתיקים רבים וקבעו עקרונות בקשר לחופש הביטוי ומגבלותיו כאשר מדובר בכללי לשכת עורכי הדין. (נפנה לבד"מ 66/04 הועד המחוזי נ' פלוני)

בעל"ע 8838/00 עו"ד שמחה ניר נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב, אמר בית המשפט:

"סגנון בלתי ראוי בדברי עורך דין יכול כשלעצמו לגבש עבירה משמעתית על פי כללי לשכת עורכי הדין. גם חופש הביטוי אינו בלתי מוגבל. הוא מוגבל על ידי חוקים שונים. ולעניין דן חוק לשכת עורכי הדין והכללים שנקבעו על פיו. הוא מוגבל כאשר הוא מתנגש בערכים אחרים ובזכויות אחרות שבפניהם עליו לסגת בנסיבות מסוימות".

והשופט קלינג בספרו פירט כי:

"לשון בוטה וביטויים חריפים מפי עורך דין, עלולים להיות התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין, כאשר באים לשקול אם התנהגות מגיעה לכדי עבירה יש לאזן בין הצורך לשמור על כבודו של מקצוע עריכת הדין ועל אורחותיו, מול הזכות לחופש הביטוי".

מן הכלל אל הפרט- הלשון בה נקט הנאשם

על פי העקרונות הנ"ל יבחנו מעשי הנאשם ביחס לאתיקה החלה על התנהגותו והתבטאויותיו, אשר צוטטו בכתב הקובלנה.

לאחר ששקלנו את מכלול הדברים, עיינו עיון היטב בעדויות הצדדים ובמסמכים השונים שהוצגו בפנינו הגענו לכלל החלטה כי יש להרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום לפי כללים 26 לכללי האתיקה וסעיפים 53 ו- 61(3) לחוק.

אי העדת עו"ד סתיו כעד תביעה

אין חולקין כי בפגישה בלב המפרץ מיום 31.10.05 נכח גם עו"ד יואב סתיו, מעסיקו דאז של המתלונן. וזאת יחד עם הנאשם, ד"ר שוורץ, וטוני רם.

ביום 07.06.2010, ב"כ הקובל תיקן את כתב הקובלנה ע"י הוספת עד תביעה ד"ר שוורץ ונמנע מהוספת עו"ד יואב סתיו כעד מטעמו וזאת על אף שהמתלונן ניסה לשכנע את ב"כ הקובל להזמין לעדות את עו"ד יואב סתיו (בין היתר בפני המותב וכן בפנייה מאוחרת בכתב מיום 10.06.2010).

להוכחת האמירה המיוחסת לנאשם בחר הקובל להעיד את ד"ר שוורץ. עדותו הראשית של ד"ר שוורץ בפני בית הדין הוגשה בכתב והיא תצהיר עליו חתם ד"ר שוורץ, במועד שאיננו מצויין בתצהיר. בתצהירו מתייחס ד"ר שוורץ לפגישה ומצהיר כי בשיחה בה נכחו מלבדו הנאשם עו"ד סתיו ורם אמר הנאשם המאירות שפורטו בסעיף 4(ב) לקובלנה. בחקירתו הנגדית לא ידע ד"ר שוורץ לומר מתי חתם הוא על התצהיר ולדבריו למיטב זכרונו היה זה לפני כ- 3 שנים ובהמשך כי יכול להיות כי חתם על התצהיר בסמוך להגשת תביעתו כנגד רם בבית משפט השלום בחיפה. כאשר נשאל לגבי זהות היוזם של הכנת התצהיר העד השיב תחילה שהיתה זו יוזמה שלו ושל עו"ד סתיו ובהמשך טען כי היתה זו יוזמה שלו עצמו.

הנאשם בעדותו בבית הדין הכחיש האמירות שיוחסו לו. לדבריו העובדה כי עו"ד סתיו לא שלח מכתב בעקבות הפגישה ובה העלה על כתב האמירות הנ"ל מדברת בעד עצמה. בחקירתו הנגדית ע"י ב"כ הקובל לא עומת הנאשם ולא נשאל על אותן אמירות. מטעם הנאשם העיד בנוסף מר ירום רם. כאשר נשאל העד רם בנוגע לאותן אמירות תשובתו היתה החלטית: "לא היה ולא נברא".

לעניין מידת ההוכחה הנדרשת בהליכים בפני בית הדין המשמעתי ראה על"א 2/70 **פרנקל נ' הועד המחוזי**, פ"ד כד(1) 729, 734 ו- על"א 81/8 **הועד המחוזי נ' פלוני**, פ"ד לו(1) 756. מידת ההוכחה הדרושה בהליך משמעתי אינה גבוהה כזו הדרושה במשפט הפלילי ולכן אין לדרוש כי הקובל יוכיח את האישום למעלה מספק סביר אך מידת ההוכחה עולה על זו הדרושה במשפט אזרחי. אין אחידות בין פסקי הדין של בית המשפט העליון וראה לעניין זה בג"צ 1299/05 **פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'**, עש"מ 7797/07 **צוריאל מימון נ' נציבות שירות המדינה** ו- עש"מ 3725/91 **בכרך נ' מ"י**, פ"ד מה(5) 401.

בתום הבאת הראיות, מותב זה שקל לעשות שימוש בסמכותו על פי כלל 34 לכללי לשכת עורכי הדין המאפשר לבית הדין לאחר שבעלי הדין סיימו את הבאת ראיותיהם, להזמין כל עד מטעם בית הדין. אם כי, ולאחר קבלת עמדת הנאשם בכתב הוחלט לא לעשות שימוש במסכות זו ונתבקשו הצדדים להגיש סיכומיהם.

אנו בדעה כי אין לקובל להלין אלא על עצמו בהימנעותו מלזמן את עו"ד סתיו לעדות בפנינו, שכן וכנטען בכתב הקובלנה, הנאשם הכפיש את שם המתלונן ברבים לרבות בפני עו"ד סתיו, בפגישה הנ"ל. כאשר, הלכה ידועה היא כי אי הבאת עד רלוונטי ואף מרכזי במחלוקת נשוא ההכרעה על ידי מי מהצדדים תפעל לרעת הנמנע.

על כן, התביעה לא הצליחה להרים את הנטל ולהוכיח כמתחייב כי אכן הנאשם אמר את הדברים במסגרת פגישת לב המפרץ, כנטען בכתב הקובלנה.

פסק הדין שניתן במסגרת תא(חי') 1939/07 בין הצדדים לעסקת המכר נשוא הקובלנה בית המשפט בפסק דינו קבע מפורשות כי חוסר הגמישות של צד להסכם (והכוונה לנאשם ולקוחותיו, ג'.ע.) שבא לידי ביטוי באי הצעת הצעות נגדיות ראויות ובתוך כך דחיית הצעותיו של הצד שכנגד תוך שימוש בלשון משתלחת, שיש בה כדי להקשות על נסיונות למציאת פתרון, כמו גם נטילת חלק, על ידי צד, בניסוח הסכם בצורה לקויה, יש בהם כדי להיחשב כתרומה להשתלשלות הדברים שהובילו להליך המשפט.

בעניין זה, בית המשפט קבע בפסק דינו, בזו הלשון:

" סע' 69. עם זאת, כאשר העלה עו"ד סתיו הצעות להסדר גילו הקונים חוס גמישות. אמנם נכון, ההצעות שהועלו עד להתערבות פרופ' ביין לו נתקבלו כמות שהן, לא הבטיחו כדבעי את זכויות בני הזוג רם ברם אף כי הקונים או באו כוחם ראו את הדברים נכוחה לא הציעו הצעות נגדיות ראויות(כגון..) אלא דחו אותן וכל זאת תוך שימוש בלשון משתלחת, שאך הקשתה על נסיונות למציאת פתרון.

על כך יש להוסיף, כי גם אם נכון הדבר, וחוזר המכר נוסח על ידי בא כוח המוכרים הרי שלקונים היה ייצוג משלהם כך שיש לזקוף גם לחובתם חלק מהתקלות בניסוח שתרמו להשתלשלות הדברים שהובילו להליך דנן.

70. בנסיבות אלו, ראיתי לייחס לקונים אשם תורם בשיעור 50%."

לענייננו

שלוש ההתבטאויות שנתרו, לגביהן, עלינו להכריע הן שציטטנו בפרק האישומים, ב.4.(1), (3), (4), שראשית הכרעת דין זו.

כאמור, יחסו של עורך הדין אל חברו למקצוע הוא מנדבכי כללי האתיקה המקצועית. סעיף 53 לחוק מטיל על עורך הדין את החובה לשמור על כבוד המקצוע וכלל 26 לכללי האתיקה מטיל את החובה לנהוג יחס חברי כלפי חבר למקצוע. שימוש הנאשם בסגנון בלתי הולם והתבטאויותיו הפוגעות בשמו הטוב של המתלונן, כמפורט, בעצם מוכיחים כי הוא לא גילה יחס חברי כלפי המתלונן, ובכך גם עבר עבירה בניגוד לכלל 26 לכללי האתיקה, וכן פגיעה בכבוד המקצוע והתנהגות שאינה הולמת, בניגוד לסע' 53 ו- 61(3) לחוק.

במקרה דנן קצרה היריעה מלתאר את נפלאות לשונות של הנאשם במסמכים נשוא הקובלנה. מעיון בשתי ההתבטאויות בכתב שהודה בעצם כתיבתם הנאשם מיום 22.11.2005 (מכתב ומייל) שנ"ל, עינינו רואות התבטאויות שנוסחו בנימה לעגנית ומתנשאת כלפי חבר למקצוע. תוך מטרה של עקיפות אירוניות כביכול. סגנונם של התבטאויות אלו אינו מוסיף ליישור ההדורים בין הצדדים ואינו פועל לטובת הלקוחות המיוצגים ע"י הנאשם. מעיון בכלל ההתבטאויות יחדיו, אנו מגיעים למסקנה אחת והיא שהנאשם ביקש מלכתחילה לפגוע במתלונן, לעורר את חמתו ואולי אף לגרור אותו לתגובה בלתי רצויה. רמיזות כבדים על חוסר כישורים מקצועיים, בנימה אירונית, מתנשאת ומזלזלת בעמית למקצוע, אינם יכולים להתפרש אחרת מאשר כדברים בלתי מאופקים, בלתי מרוסנים, בוטים ומעליבים. הנאשם ניסה להראות לבית הדין כי התבטאויות אלו באו כתגובה לשורה של תקלות מקצועיות מצד המתלונן, כביכול. נחזור ונדגיש כי אין בטענת "אמת דיברתי" להכשיר סגנון מעליב ובלתי הולם.

ניתן להזכיר מספר דוגמאות נוספות מההתכתבויות בין הצדדים והמוצגים שהוגשו לתיק, שהנאשם חרג בנסיבות העניין מן הגבול של התבטאות תקיפה אל שורת התבטאויות בכתב החורגות בהחלט ממה שראוי ומותר לעו"ד, כאשר נציין כי מכתבים אלו אינם חלק מהעבירות המיוחסות לנאשם בקובלנה, ובעניין זה נזכיר:

א. ת/ 27 מכתב הנאשם לעו"ד סתיו מיום 31.08.2005, שם בסע' 3 כתב: " אני חושב שאתה עו"ד עניני שידוע לקרוא הסכמים בניגוד לעורכי דין אחרים."

ב. ת/36 מכתב הנאשם לעו"ד סתיו מיום 27.09.05, שם כתב: "תמהני על היתממותך. לך בוודאי זה לא מתאים." ו-"התחכמויות, עו"ד סתיו, לא הפעם".

ג. ת/37 מכתב הנאשם לעו"ד סתיו מיום 28.09.05, שם הוא כתב: "צר לי שאינך עושה מאמצים לקרוא את ההסכם ולהבינו." ועוד, " יותר נכון עצוב לי לשמוע טענה זו שלך" וכן, "ודי לחכימא ברמיזא"
ד. ת/38 מכתב הנאשם לעו"ד סתיו, שם בסע' 5 הוא כותב: " אני יכול להבין את חוסר ההבנה של סעיפי ההסכם וזאת מאחר שלא אתה היית מעורב בעריכתו, אלא עו"ד שאינו עובד במשרדך יותר, עו"ד שהערים קשיים בגין חוסר הבנה של המאטריה לאורך כל הדרך."

ה. ת/41 מכתב הנאשם לעו"ד סתיו מיום 10.10.05, שם הוא כתב בסע' 6: "טענותיך כאילו שולחיי הפרו את החוזה עוררו בי גיחוך ונדחות בזה."

ו. ת/50 מכתב הנאשם לעו"ד סתיו מיום 03.11.05, הוא כותב בסע' 4-5: " אם חפצה נפשו של מרשך להתאבד משפטית וכלכלית עקב חוסר יכולתו, שלא לאמר חוסר רצונו, לפנות את הדירה לאלתר אלא רק לאחר 14 יום ממועד הפקדת יתרת התמורה בנאמנות אצלך כאמור בתנאי מכתבי הקודם, ובכך להסתבך בשתי תביעות משפטיות אזי שיבושם לו, חבל שהוא גורר גם אותך עמו יכון שאולה." ו-"לא יקרה כלום אם גב' ליאת שוורץ הנכבדה תאלץ לחיות כמה ימים בצימר. לי זה נשמע דווקא רומנטי למדי. יש לי כמה צימרים להציע לה."

ז. ת/53 מכתב הנאשם לעו"ד סתיו מיום 08.11.05, הוא כותב: "2. צר לי על היעדר הבקיאות של עו"ד אפרת ואולם לצורך ההבהרה המבוקשת מצ"ב הסכם מיום 15.09.05. "ו-3. לא נותר לי אלא לקוות כי ההבהרה התבקשה עקב חוסר הבקיאות של עו"ד אפרת בחומר ולא עקב רצון להתחכם ולהותיר בידי ה"ה שוורץ חלק משטח הדירה הנמכרת. אולי להיעדר הרצון של עו"ד אפרת לספק את שטר המכר הנוסף התכוון מר שוורץ שעה שהודיע לשולחי כי רק בעוד חצי שנה הוא ייוכח לדעת כיצד הוא נדפק עקב העסקה."

ח. ת/54 מכתב הנאשם לפרופ' דן ביין מיום 10.11.05, הנאשם כותב: "2. ברם לאור התנהלות משרד עו"ד סתיו ולאור חוסר הבנתם ולא חוסר רצונם של עורכי הדין במשרד עו"ד סתיו למסור לשולחיי שטרי מכר, יתכן כי בסופו של דבר לא יופקד הסכום אצלך." ו-5. לצערי עורכי הדין במשרד סתיו אינם מבחינים, למרות הסבריי, בין המושג..., ולכן עקב חוסר הבנתם של עורכי הדין במשרד סתיו הם..."

ט. ת/57 מכתב הנאשם לפרופ' דן ביין, שם הוא כותב: "6. ... הבנתי שעו"ד אפרת הנכבד מתקשה בהכנת שטרי העברת שכירות (לא נורא הוא עוד ילמד)..."

י. בסע' 3 לתביעה שכנגד שהוגשו ע"י הנאשם במסגרת ההליך האזרחי נטען כי: "...תביעה שנולדה בשל חוסר מקצועיות באי כוחם של הנתבעים שכנגד..."

יא. בסע' 66 לסיכומי הנאשם שהוגשו בתיק זה ביום 26.10.2010 חזר הנאשם ונטען כי: "לאור העובדה כי כאמור כבר בעבר הוכיח עו"ד אפרת את חוזר יכולתו להנפיק שטרי מכר ולאור העובדה כי הח"מ הבין כי הוא מתקשה בהכנת שטרי מכר (שהרי שלוש שעות חיכו הח"מ ולקוחו לשטרי מכר) ולמרות העובדה שעל עו"ד אפרת לפי החוזה להכין את שטרי המכר, הכין הח"מ את שטרי המכר ושלח לעו"ד אפרת תוך שהוא כותב לפרופ' ביין לאור הנסיון הקודם כי עו"ד אפרת התגלה כמי שמתקשה בהכנת שטרי מכר אבל אין זה נורא משום שהוא עוד ילמד."

באשר לסגנון הדברים, אף אוזן בלתי רגישה תחוש כי לשונו של הנאשם, כפי שתוארה לעיל, רחוקה כרחוק מזרח ממערב, מן הסטנדרט המקובל בקהל הפרקליטים, וחורגת מכל אמת מידה של סבירות. לעלבונותיו לא תתכן כל רלוונטיות, ואף אם נניח כי הנאשם אכן לא היה שבע רצון מאופן טיפולו המקצועי של המתלונן, ונניח כי יש אמת בדבריו, הרי שגם בהבעת טרוניה על חבר למקצוע, שהיא לגיטימית כשלעצמה, יש דרך ויש אופן בה ראוי לבצעה. בחינת ההתבטאות על רקע נסיבותיה, יש בה אך להפוך את הממונה לקודרת יותר: שכן בפסק הדין שניתן בעניין הצדדים, שנ"ל, נקבע כמפורט לעיל, שהנאשם לא תרם ליישור ההדורים בין הצדדים ואף שימושו בלשון משתלחת הקשה על מציאת פתרון ענייני.

לעניות דעתנו, אין אלא להביע שאת נפש מדרך פעולת הנאשם. דרך זו ראויה לגינוי והוקעה. צו השעה הוא קריאה לאיפוק ולסובלנות, לא ניתן להתייחס בהבנה לגילויים של עלבונות, בעיקר שעה שנשמעים מפיו או נכתבים בעטו של פרקליט. יש בהחלט חוסר תרבות דיבור.

נזכור תמיד, אין לו לעורך הדין אלא את שמו הטוב. עורכי הדין זוכים (עדיין) לאימון הן מלקוחותיהם והן מהציבור בכללותו וממוסדות המדינה וודאי מן הערכאות השיפוטיות. הטחת ביטויים מעליבים נוסח אלה שהשתמש בהם הנאשם כלפי המתלונן פוגעים פגיעה מהותית קשה בתכונותיו של המתלונן ובאופיו וממיטים עליו קלון.

נזכיר בהקשר זה גם את הוראת כלל 23 לכללי האתיקה לפיו: "עורך הדין ינהג בצד שכנגד בדרך ארץ". הביטויים בהם השתמש הנאשם מהווים לדעתנו חריגה של ממש מ"דרך ארץ".

טוב היה הנאשם עושה אילו לא השתמש בביטויים אלו כאשר ביטויים אלו מהווים עבירות של מעשים הפוגעים ביחס החברי כלפי חבר למקצוע, התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין ופגיעה בכבוד המקצוע.

בנוגע למכתב הנאשם מיום 12.09.05 בו מייחס הוא למתלונן "קטנוניות", התלבטנו האם גם זו התבטאות פסולה, חריפה וחריגה המגיעה כדי בירת משמעת, אך הגענו למסקנה שונה ונרחיב בנקודה זו.

במילון העברי- עברי ספרי (שנת 1997) בעריכת איתן אבניאן, מוגדרת המילה "קטנוניות" (עמוד 952):
"תשומת לב לקטנות, הקפדה על פרטים קטנים וחסרי ערך".

במילון "רב מלים: המילון השלם" של יעקב שויקה משנת 1997 (עמוד 1640):
"הקפדה רבה על דבר קטן שולי וחסר ערך, בעיקר התחום הכספי".

במילון אבן שושן:

"פעוטות, תשומת לב לקטנות, הקפדה על פרטים חסרי ערך, דקדוקי עניות".

אכן אין המדובר באמירה המנוסחת בלשון מנומסת ומאופקת. מדובר באמירה שלדעתנו איננה בתחום הרצוי, התבטאות שאיננה הולמת, התבטאות חסרת טעם. אף על פי כן, אין בהתבטאות זו משום עבירת משמעת. אין ספק כי ביחסו למתלונן קטנוניות ניסה הנאשם לשלוח עקיצה אירונית כלפיו. להקפדה על דברים שוליים וקטנים, הקפדה על פרטים חסרי ערך, המגולמת במשמעות המילה "קטנוניות" יש קונוטציה שלילית אך לא בדרגה גבוהה וחריפה שיש בה לחרוג מאותו תחום הביניים. צידו השני של המטבע הוא כי מתפקידו של עורך דין, לעיתים אף חובתו, להקפיד על פרטים קטנים (פרט שולי בעיני אחד יכול להיות פרט מהותי בעיני האחר). יחוס של "קטנוניות" לעורך דין שונה לחלוטין מרמיזות או אמירות מפורשות על חוסר ידע או נסיון. אם סבר הנאשם כי המתלונן הקפיד על פרטים קטנים או שוליים זכותו היתה להביע עמדתו זו שכ חובתו לייצג נאמנה את שולחו. אך דרך וסגנון הבעת עמדה זו, לגטימית בפני עצמה, יכול היה וצריך היה להיות שונה כך שיהיה "בדרך ארץ". מכל מקום אמירה זו היא עדיין בתחום הביניים ואין בה עבירת משמעת.

סיכומה של הכרעה

לאור כל הנ"ל החלטנו להרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בסעיפים 4(ג) ו-ד) לכתב הקובלנה לפי כלל 26 לכללי האתיקה וסעיפים 53 ו-61(3) לחוק.

ניתן היום 16/05/2011 בהעדר הצדדים.

עו"ד אריה גורי עו"ד לואי לובאני עו"ד ג'ידאא עספור
חבר ביה"ד אב ביה"ד חברת ביה"ד

תיק בד"מ מס' 52/09

בפני הרכב חברי בית הדין:

עו"ד לואי לובאני, אב"ד

עו"ד אריה גורי, חב"ד

עו"ד ג'ידאא עספור-שאהין, חב"ד

בעניין שבין:

ועדת האתיקה המחוזית של

לשכת עורכי הדין בישראל - מחוז הצפון

ע"י ב"כ עו"ד שאדי ג'ברין

הקובל

- נ ג ד -

עו"ד יוסי נקר

ע"י ב"כ עו"ד נסים ח'ורי

הנאשם

גזר דין

מבוא

כנגד הנאשם עו"ד יוסי נקר (להלן: "הנאשם") הוגש לבית דין משמעתי זה כתב קובלנה מתוקן, בו יוחסו לו מקבץ עבירות אשר נפרסו על פני מספר אישומים.

הנאשם כפר בעובדות כתב האישום המיוחסות לו. לאחר ניהול התיק ושמיעת עדי התביעה ועדי ההגנה, הצדדים סיכמו את טענותיהם לעניין האשמה וניתנה הכרעת דין ביום 16.05.2011, לפיה זוכה הנאשם מהעבירות שיוחסו לו לפי כללים 24, 34 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו 1986 (להלן: "כללי האתיקה"), והורשע ביתר העבירות המיוחסות לו, שהן עבירות של התנהגות בלתי חברתית כלפי חבר למקצוע לפי כלל 26 לכללי האתיקה, עבירות של אי שמירה על כבוד מקצוע עריכת הדין וביצוע מעשה הפוגע בכבוד המקצוע, לפי סע' 53 ו- 61(3) לחוק לשכת עורכי הדין, והכל כמפורט, בהרחבה, בגוף הכרעת הדין.

טיעונים לעונש

ביום 21.02.2011 הופיעו הצדדים בפני בית הדין לישיבה, בה נשמעו טיעוני הצדדים לעונש.

טיעוני ב"כ הקובל לעונש

ב"כ הקובל ציין את העובדה כי הנאשם "ניסה לגרום להימשכות ההליכים, להתדיינות מיותרת עם חקירת עדים ועם כל מיני בקשות".

ב"כ הקובל ציין והדגיש את חומרת העבירות ואת המעשים שבעטיים הורשע הנאשם, תוך הפניה לפסק דין בר"א 1104/07 עו"ד ח'יר נ' עו"ד גיל, ואשר נעשו מתוך מודעות ולמטרות פסולות, תוך פגיעה במקצוע עריכת הדין, כאשר הוותק המקצועי של הנאשם משתרע על מספר שנים.

ועוד, ב"כ הקובל מצוין כי הנאשם אף לא טרח בהליך המשמעתי להביע חרטה בהזדמנות הראשונה, ועל כן אינו ראוי לחסדי בית הדין.

לאור האמור, ב"כ הקובל ביקש להטיל על הנאשם העונשים המצטברים של השעיה על תנאי למשך 6 חודשים לתקופה של שנתיים, שלא יעבור עבירות בהן הורשע, תשלום הוצאות ללשכה בסך של 5,000 ₪ וכן תשלום קנס כספי לפי שיקול דעת בי הדין.

טיעוני ב"כ הנאשם לעונש

ב"כ הנאשם טען כנגד חומרת העבירות שבוצעו וכלשונו "שאין בדברי הנאשם שבהם הודה והורשע משום חומרה, וכי ב"כ הקובל מוציא את הדברים מפרופורציה...".

ועוד, ב"כ הנאשם חזר וטען כי "יש לבדוק נסיבות ההתבטאות של הנאשם והנסיבות המיוחדות בהן נכתבו הדברים, וכי הדברים נאמר בעקבות התנהגותו של המתלונן ודרישתם המופרכת לקבלת פיצוי". ב"כ הנאשם טוען זאת בניסיון למתן צידוק, לרבות תחת כיפת חופש הביטוי, לעצם ביצוע המעשים. לתימוכין, ב"כ הנאשם מפנה לפסקאות מפסק הדין של בית המשפט השלום בחיפה שעליו גם הסתמך בסיכומי טיעונו לעניין ההרשעה, וכן לנספחים מתוך חומר הראיות.

ועוד, ב"כ הנאשם טוען כי "בית הדין מתבקש להתחשב בדברים הבוטים שאמר המתלונן במסגרת עדותו פה בבית הדין ביום 28.06.2010, כאשר הטיח בנאשם שהוא חוצפן, דברים שלטעמם חומרים שבעתיים ממה שאמר הנאשם, ואשר בגינם לא הועמד לדין למיטב ידיעתנו."

ב"כ הנאשם מציין שהנאשם הוא עו"ד מזה 11 שנים, אין לו עבר משמעותי, הנאשם הוא המפרנס היחידי של משפחה בת 4 נפשות (ילדים קטינים).

ב"כ הנאשם עתר כי בית הדין יימנע מהטלת כל עונש על הנאשם וזאת תוך שימוש בסמכותו לפי סע' 69(א) (1) לחוק לשכת עורכי הדין, שכן, לדברי ב"כ הנאשם, "הנאשם זוכה מהרוב המכריע של העבירות שבהן הואשם במסגרת תיק זה, ומה שנשאר זה עניין פעוט, וכי אם בפני וועדת האתיקה הועמדו רק העבירות שהורשע בהן בפועל, לא היה מוגש מלכתחילה."

בדבריו בפניו, הנאשם עצמו לא הביע כל צער או חרטה על מעשיו ולא ביקש להתחשב במצבו ובמצב משפחתו. אלא הוא חזר והעלה טיעונים כנגד הרשעתו בגין אותן אמרות.

דיון

כאמור, הנאשם הורשע לאחר ניהול התיק במקבץ עבירות. נדמה, כי אין צורך להכביד מילים אודות חומרתם היתרה של המעשים אשר ביצע הנאשם. נציין בקליפת אגוז, כי עסקינן במסכת התבטאויות בכתב שנוסחו בנימה לעגנית ומתנשאת כלפי חבר למקצוע, תוך מטרה של עקיצות אירוניות כביכול לרבות בכישורי המתלונן המקצועיים. כאשר ביטויים אלו מהווים עבירות של מעשים הפוגעים ביחס החברי כלפי חבר למקצוע, התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין ופגיעה בכבוד המקצוע.

לחומרא תצוין מהות ההתבטאויות של הנאשם והחומרה היתרה הגלומה בהן, אופיים, תוצאותיהם, היקפם וריבויים. כאשר, מעשיו אלו של הנאשם נעשו כאמור, בקור רוח ובזלזול.

בהקשר זה יצוין, כי עבירות משמעת בכלל והעבירות נשוא התיק בפרט, פוגעות ביחס החברי בין חברים למקצוע ובכבוד המקצוע בכלל ויש בהן לגרום נזק רב למתלונן הספציפי בפרט.

עוד שיקול לחומרא, הוא שהנאשם לא הביע כל חרטה וצער על מעשיו. הפוך הוא. הוא חזר והעלה אותם צידוקים למעשיו, אשר נדחו בהכרעת הדין. הנאשם לא למד לקח ולא נחטא אל האמת.

משכך, שומה על בית הדין לנקוט במדיניות ענישה הולמת וראויה, אשר תשקלל ותיתן ביטוי ראוי לכלל ציבור עורכי הדין ותשדר מסר מרתיע והולם בנסיבות המקרה דנן. אם כי, מלאכת הענישה לעולם היא אינדיווידואלית ושומה עלינו, לשקול כל מקרה על פי נסיבותיו ולשקלל נכונה את נסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שאלו באות בפנינו, בצד מהות העבירות שביצע, חומרתן האינטרס הציבורי הקיים, בהשתת ענישה ראויה במקרים כגון דא.

שיקול לקולא העומד לצד הנאשם הינה העובדה כי העיסוק בעריכת דין הינו מטה לחמו היחיד שלו ושל בני משפחתנו המונה 4 נפשות, כשילדיו קטינים, כנטען ע"י ב"כ הנאשם.

ועוד, במקרה דנן, הננו רואים לציין לקולא את היות מעשי הנאשם מעידה חד פעמית ויחידה בתחום האתי, כאשר הוא במקצוע מזה 11 שנים, כנטען ע"י ב"כ הנאשם, ובשים לב לכך שב"כ הקובל לא הגיש פלט עבר משמעת.

מצאנו לנכון לציין כי בעניין נאשם זה, ניתן על ידנו פס"ד היום 19/01/2012 בגין תיק בד"מ 68/09 לפיו קיבלנו הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים.

ב"כ הנאשם כאמור, במסגרת טיעונו לעונש עתר, כי בנסיבות העניין, בית המשפט יימנע מהטלת כל עונש וזאת לפי סע' 69(א) (1) לחוק לשכת עורכי הדין.

סע' 69(א) (1) לחוק שלכת עורכי הדין קובע כדלקמן:

69" (א) בית דין משמעת רשאי-

(1) להרשיע נאשם בשל עבירת משמעת ולא להטיל עליו עונש;"

הרשעה ללא עונש היא הדרגה הנמוכה ביותר בסולם הענישה. ועל כן, השאלה בה עלינו להכריע היא, האם בנסיבות העניין, הרשעה של הנאשם ללא עונש מוצדקת ועניינית!

הרשעה ללא עונש נועדה למקרים בהם מדובר בעבירות טכניות או אחריות מינימליסטית. בענייננו אין המדובר בעבירה טכנית אלא עבירה אמיתית. לבית הדין קיימת התחושה ואף התמונה שהנאשם לא בדיוק הבין את

מידות הכוח המותרות והאסורות של עורך הדין. אנו מקווים כי במחשבה אחורית יגיע הנאשם למסקנה כי אין זה ראוי וקולגיאלי להתבטא כאמור.

במהלך ניהול התיק, על הליכיו ובקשותיו השונים, ואף לאחר הרשעתו ובעת טיעוניו לעונש, חזר הנאשם והעלה טענות כנגד עצם הרשעתו, דבר המוכיח שהנאשם לא הבין ולא הפנים כלל כי הוא לא נהג כהלכה.

על כן, לא מצאנו לנכון לגזור עונש מינימאלי זה על הנאשם.

לאחר שבחנו את טיעוני הצדדים, את חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, מהותן, אופיין, היקפן, נסיבות ביצוען ותוצאותיהן, ושאר הנימוקים לחומרא אשר פרטנו לעיל, מחד, ומאידך, בשים לב לנסיבות לקולא אשר פורטו לעיל, באנו לכלל מסקנה, כי יש להשית על הנאשם את העונשים כדלקמן:

א. השעיה על תנאי למשך חודשיים (2 חודשים) לתקופה של שנתיים החל מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור על עבירות בהן הורשע.

ב. תשלום קנס ללשכת עוה"ד מחוז הצפון בסך של 2,000 ₪ אשר ישולם בשני תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 01.02.12.

ג. תשלום הוצאות משפט ללשכת עורכי הדין, ועד מחוז צפון, סך של 1,000 ₪ התשלום יבוצע בשני תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 01.02.12, ובמידה והסכום לא ישולם במועדו ישא ריבית והפרשי הצמדה לתשלום בפועל.

יש לציין, כי החלטנו לדון את הנאשם לקולא מתוך תקווה שזה יהווה תמרור אזהרה בעבורו ושהוא ידע לכלכל היטב את צעדיו.

ניתן היום 19/01/2012 בהעדר הצדדים.

גזר הדין יישלח לב"כ הצדדים.

זכות ערעור תוך 30 יום לבית הדין המשמעתי הארצי.

19.01.2012

גידאא עספור-שאהין, עו"ד

—

—

חברת בית הדין

לואי לובאני, עו"ד

אריה גורי, עו"ד

אב בית הדין

חבר בית הדין

תמצית פסק הדין:

תגיות: התבטאות שאינה ראויה של עורך דין | התנהגות שאינה הולמת של עורך דין | יחסי עורך דין וחבר למקצוע | התנהגות שאינה חברית של עורך דין | שמירת כבוד המקצוע עריכת דין

בית הדין המחוזי הרשיע את הנאשם בעבירות של התנהגות בלתי חברתית כלפי חבר למקצוע, אי שמירה על כבוד מקצוע והתנהגות שאינה הולמת עורך דין, לאחר שבמסגרת חילופי מכתבים בינו לבין עורך דין שייצג את הצד שכנגד, נקט בהתבטאויות שנוסחו בנימה לעגנית ומתנשאת כלפי חברו למקצוע הכוללות רמיזות לגבי חוסר כישורים מקצועיים. בית הדין המחוזי הטיל על הנאשם עונש של חודשיים השעיה על תנאי לתקופה של שנתיים, תשלום קנס ללשכת עורכי הדין בסך של 2,000 ₪ ותשלום הוצאות משפט ללשכת עורכי הדין בסך 1,000 ₪.